

9. Колугин В.С. Компьютер и здоровье ребенка /В.С. Колугин //Основы безопасности жизнедеятельности. – №3. – 2003. – С.13-14.
10. Краснова О.А. Излучение компьютера и здоровье детей /О.А. Краснова, И.В. Левченко //Информатика и образование. – 1995. – № 1. – С.113-115.
11. Леонова Л.А. Компьютер и здоровье ребенка / Л.А. Леонова, Л.В. Макарова, С.С. Савватеева //Материнство. – 1998. – № 5. – С.52-54.
12. Петрова Н.П. Виртуальная реальность: Современная компьютерная графика и анимация / Н.П. Петрова. – М.: Аквариум, 1997.
13. Степанова М. Как обеспечить безопасное общение с компьютером /М. Степанова //Народное образование, 2003, № 2.
14. Чернозубов И.Е. Компьютер и дети: пособие для родителей /И.Е. Чернозубов — М.: Компания АЛЕС, 2000.

УДК 796.011.3.:796.032:373.21

**ЕЛЕМЕНТИ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
(на прикладі ДДНЗ м. Львова)**

Оксана Вацеба, Мирослав Герцик, Леся Бакальчук
Львівський державний університет фізичної культури

Анотація. У роботі висвітлюється специфіка організації та впровадження елементів олімпійської освіти в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку у ДДНЗ (на НВК СШ «Дзвіночок» міста Львова).

Ключові слова: Фізичне виховання, дошкільне виховання, олімпійська освіта, дитячий дошкільний навчальний заклад, інструктор фізичного виховання.

Аннотация. В работе освещается специфика организации и внедрения элементов олимпийского образования в системе физического воспитания детей дошкольного возраста в ДДНЗ (НЯК СШ «Колокольчик» города Львова).

Ключевые слова: Физическое воспитание, дошкольное воспитание, олимпийское образование, детское дошкольное учебное заведение, инструктор физического воспитания. Универсиада,

Annotation. The paper highlights the specific organization and implementation of the elements of Olympic education in the physical education of preschool children in PCEI (the Educational Complex "Dzvinochok" in Lviv).

Keywords: Physical education, preschool education, Olympic Education, Preschool educational institution, instructor of physical education.

Постановка проблеми. Олімпійська освіта, олімпійське виховання, олімпійська культура та традиція, зважаючи серйозне поширення олімпійського руху в усьому світі, його неабияке громадське та суспільно-культурологічне значення, актуалізують проблематику його розуміння, понятійного тлумачення, а відтак і широкого використання серед різних груп дітей, підлітків, молоді, осіб старших вікових груп тощо.

У нашому дослідженні зроблено спробу проаналізувати особливості втілення елементів олімпійської освіти серед дітей наймолодших організованих вікових груп - дошкільнят дитячих дошкільних навчальних закладів (ДДНЗ).

Зауважимо, що у дошкільному віці закладаються основи здоров'я й довголіття, формується система рухових умінь і навичок, створюється фундамент для виховання фізичних здібностей, розвиваються морально-вольові якості, інтелектуальні здібності та естетичні ідеали. Тому важливо саме на етапі дошкільного виховання створити оптимальні умови для успішного формування й розвитку необхідних якостей особистості.

Важливу роль у вихованні та формуванні необхідних життєвих навичок дітей дошкільного віку, передовсім у створенні умов для формування фізичного здоров'я, як зауважує чимало дослідників та практиків, відіграють дитячі дошкільні навчальні заклади (ДДНЗ). Дітям дошкільного віку повідомляють елементарні знання про користь виконання фізичних вправ, способи виконання рухів (техніку), правила рухових ігор, призначення фізкультурного інвентарю та способи його зберігання. При цьому, як зауважують фахові методисти й про це свідчить і мій, нетривалий, але особистий досвід, складність програмного матеріалу з фізичної культури поступово зростає від однієї вікової групи до іншої.

Підкреслимо, що дошкільний період має неабияку пластичність та сприйнятливність до засобів фізичної культури. У цей час створюються чи не найкращі можливості для реалізації оздоровчих, освітніх та виховних завдань. Отримані знання дозволяють дітям більш усвідомлено виконувати фізичні вправи й самостійно повторювати їх не тільки в дитячому садку, але й удома.

Незважаючи на те, що в українській науково-методичній літературі нагромаджено чималий досвід фізичного виховання дітей дошкільного віку (Е.С. Вільчковський, Д.В. Хухлаєв, Т.І. Осокіна, Т.І. Дмитренко, Л.П. Загородня, Л.С. Виготський, Н.А. Ветлугіна, О.М. Дяченко та ін.), достатньої інформації для інструкторів фізичної культури, вихователів, батьків щодо особливостей організації та методики впровадження елементів олімпійської освіти в системі в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку бракує.

Сьогодні, коли олімпійська освіта набуває чимраз все більшого значення для школярів, студентів та молоді, вважаємо за доцільне актуалізувати фізкультурно-оздоровчу, спортивну та освітньо-виховну діяльність в ДДНЗ з дітьми дошкільного віку елементами олімпійських ідеалів, відомостями про спорт як дієвий засіб здоров'я, благородства, дружби, взаємоповаги.

Відтак, реалізація окремих елементів та завдань олімпійської освіти серед дошкільнят потребує своєрідного науково-методичного, методичного та організаційного супроводу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз літературних джерел з проблем фізичного виховання дошкільнят засвідчив, що організація та методика здійснення виховної та освітньої складової фізкультурно-спортивної роботи досить детально та ґрунтовно описана у вітчизняній науково-методичній думці (Б. Шиян, О. Дубогай, Е. Вільчковський, Н. Москаленко, Т. Осокіна, О. Дяченко та ін.). При цьому виокремлюється цілий пласт джерел щодо організації й реалізації засобів олімпійської освіти серед шкільної та студентської молоді (М. Булатова, С. Бубка, В. Платонов, В. Єрмолова, К. Козлова, Ю. Шанін та ін.). Уся доступна вітчизняна джерельна база засвідчує надзвичайно актуальну й корисну роль олімпійської освіти у процесі фізичного виховання дітей різних вікових груп.

При цьому, незважаючи на чималий нагромаджений досвід проведення загально розвиваючих та спортивно-масових заходів для дошкільнят, в сучасній системі діяльності ДДНЗ бракує методичних матеріалів щодо особливостей організації та методики впровадження елементів олімпійської освіти в процес фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Мета дослідження. Вивчити та проаналізувати особливості впровадження, організації та реалізації елементів олімпійської освіти серед дошкільнят ДДНЗ м. Львова.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати дані наукової та науково-методичної літератури щодо ролі та значення олімпійської освіти у процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку.
2. Розглянути й опрацювати арсенал форм, методів та засобів олімпійської освіти й можливості його використання серед організованих груп дітей дошкільного віку (на практиці ДДНЗ м. Львова).
3. Розробити програму запровадження елементів олімпійської освіти серед дошкільнят НВК СШ «Дзвіночок» м. Львова та апробувати її на практиці.
4. Підготувати методичні рекомендації для інструкторів фізичної культури, директорів та вихователів ДДНЗ щодо можливостей впровадження елементів олімпійської освіти в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку у ДДНЗ.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення літературних джерел; методи опитування та інтерв'ювання; педагогічні спостереження; системно-структурний аналіз.

Організація дослідження. Наше дослідження проводилося на базі ДДНЗ м. Львова, основний етап відбувався у Львівському НВК СШ «Дзвіночок». До основних досліджень було залучено 129 осіб, з яких: 98 дітей середніх та старших груп ДДНЗ та 29 дорослих. Дослідження проводилось з вересня 2013 року по травень 2014 року.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дошкільний вік – важливий етап у розвитку дитини. Це період, коли діти засвоюють норми і правила поведінки, які прийняті в суспільстві, встановлюють стосунки з дорослими й однолітками. У дошкільному віці відбувається бурхливий розвиток організму дитини. В неї активно формується нервова, кістково-м'язова системи, вдосконалюється дихальний апарат. У цей період закладаються основи міцного здоров'я і повноцінного фізичного розвитку.

Зауважимо, що програми олімпійської освіти, описані в спеціалізованих виданнях, спрямовані на залучення дітей різних вікових груп до поліпшення тематичних знань, активного способу життя та поширення гуманістичних ідеалів олімпізму, пропаганду олімпійського руху тощо. При цьому вивчення специфіки організації та особливостей впровадження елементів олімпійської освіти дітей серед дошкільного віку стане неабияким підґрунтям для подальшого удосконалення системи олімпійської освіти та подальшого розвитку виховних та навчальних програм у ДДНЗ.

Під час проведення основного етапу дослідження нами було виявлено рівень уявлення та знань дітей ДДНЗ міста Львова про Олімпійські ігри.

Зокрема, ми зафіксували три рівня знань дітей-дошкільнят про Олімпійські ігри: високий - 12 % (12 дітей), середній - 49 % (48 дітей), низький - 39 % (38 дітей), що представлено на рис. 1.

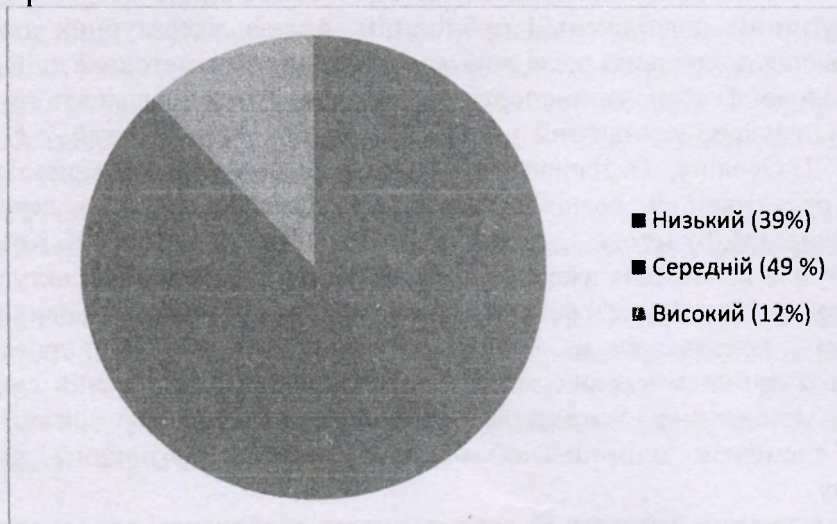


Рис. 1. Рівні знань дітей-дошкільнят НВК СШ «Дзвіночок» м. Львова про Олімпійські ігри до проведення педагогічних заходів

Як свідчать дані рисунка 1, знання дітей, які потрапили в коло досліджуваних, знаходиться на середньому рівні – майже половина обстежених дошкільнят (49%). При цьому ми спостерігали й доволі значні показники кількості дітей, у яких виявлено низький рівень знань – таких було 39%. У групі з високим рівнем знань опинилося 12% дітей ДДНЗ.

Метою формуючого експерименту було підвищення рівня знань про Олімпійські ігри дітей старшого та середнього дошкільного віку. Для реалізації даного завдання нами були сформовані такі етапи:

1. Перший етап: формування відомостей про Олімпійські ігри та олімпійський рух.
2. Другий етап: знайомство з окремими олімпійськими видами спорту.

3. Третій етап: узагальнення знань дітей заданої тематики.

Після кількох місяців цілеспрямованих педагогічних заходів, здійснених у співпраці з педагогічним колективом НВК СШ «Дзвіночок» м. Львова, проведено повторне визначення рівнів тематичних знань серед дошкільнят середніх та старших груп.

Ми знову виявили три рівня знань дітей про Олімпійські ігри, які змінилися після проведеної педагогічної роботи. Зокрема, було визначено, що високий рівень знань продемонструвало 76% (75 дітей), середній – 18% (18 дітей), низький – 6% (6 дітей) (рис. 2).

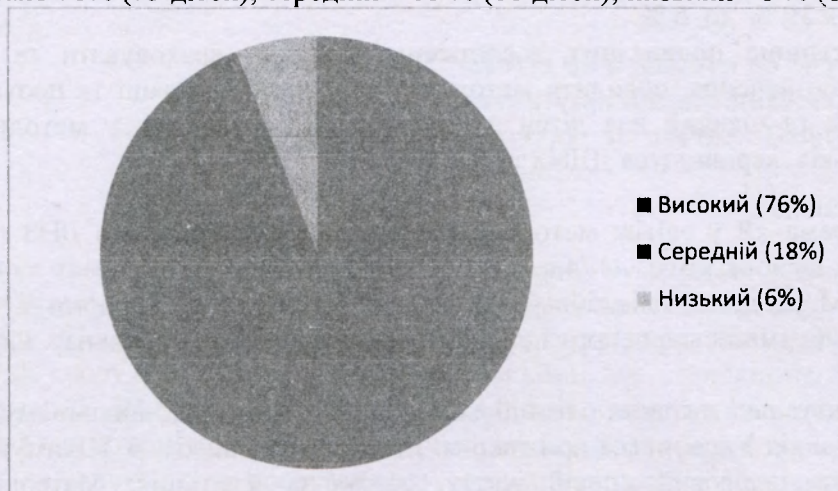


Рис. 2. Рівні знань дітей-дошкільнят НВК СШ «Дзвіночок» м. Львова про Олімпійські ігри після проведення педагогічних заходів.

Відтак, ми спостерігали, що знання дітей, суттєво покращилися – переважна більшість з них освоїла експериментальну програму й знаходилася на високому рівні. Істотно зменшилася кількість дітей, які продемонстрували низький рівень – від 39% до 6%.

Вважаємо, що розроблена програма педагогічних заходів із запровадження елементів олімпійської освіти серед дошкільнят НВК СШ «Дзвіночок» м. Львова та її апробація на практиці засвідчила її важливу роль та значення в діяльності ДДНЗ, серед педагогічного та батьківського колективів.

Зауважимо, що використання олімпійської тематики в навчально-виховному процесі дошкільнят істотно розширює знання дітей дошкільного віку, їхніх педагогів та батьків про культурно-виховні можливості олімпізму, його гуманістичний потенціал, сприяє формуванню загальнолюдських цінностей, розвиває почуття взаємодопомоги, взаємоповаги, дружби, втілює прагнення до гармонійного розвитку особистості. Засвоєння культурно-виховних ідеалів і цінностей олімпізму в навчально-виховному процесі позитивно й цілеспрямовано впливає на формування духовної, моральної, естетичної культури особистості дитини, а також на формування її фізкультурної освіти.

Висновки та перспективи подальших досліджень у цьому напрямі.

Виявлено, що арсенал форм, методів та засобів олімпійської освіти серед дошкільнят істотним чином не відрізняється від загальноприйнятих форм освіти і виховання дітей цієї вікової групи і апробованих практикою засобів олімпійської освіти для дітей молодшого шкільного віку. Важливу роль при цьому для дошкільнят, організованих у середніх та старших вікових групах, відіграють: бесіди, розповіді, розглядання картинок, ілюстрацій, проведення дидактичних ігор та навчальних естафет, пісні, загадки, слайд-фільми, конкурси малюнків і виробів спортивної тематики.

Грунтовне вивчення проблематики використання елементів олімпійської освіти в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку може істотно сприяти керівникам, інструкторам, організаторам, методистам ДДНЗ у повсякденній освітній, виховній та фізкультурно-оздоровчій роботі з організованими групами дітей дошкільного віку.

Розроблена програма педагогічних заходів із запровадження елементів олімпійської

освіти серед дошкільнят НВК СШ «Дзвіночок» м. Львова та її апробація на практиці засвідчує їх важливу роль та значення в діяльності ДДНЗ, серед педагогічного та батьківського колективів.

Після кількох місяців цілеспрямованих педагогічних заходів, здійснених на базі НВК СШ «Дзвіночок» м. Львова істотно покращилися: на контрольному етапі рівень знань дітей-дошкільнят про Олімпійські ігри, види спорту, спортсменів, символіку Олімпійських ігор підвищився на 64 %. Істотно зменшилася кількість дітей, які продемонстрували низький рівень знань – від 39 % до 6 %.

Перспективою подальших досліджень потрібно: враховувати та вдосконалити, інформаційне забезпечення, посилити методичну сторону організації та проведення заходів (підібрати новий та цікавий для дітей арсенал засобів, розмаїтих у методичному плані), відзначення батьків, керівництва ДДНЗ та ін.

Література

1. Базова програма «Я у світі»: метод. рекомендації для вихователів ДНЗ / упоряд. О. Б. Полевикова. – Х.: Основа, 2010. – 174 с.
2. Булатова М.М. Система олімпійської освіти в Україні та нові форми її впровадження. /М.М. Булатова //Олімпійський спорт і спорт для всіх: Тези доп. ІХ Міжнар. наук. конгр. – К., 2005. – С.7.
3. Вацеба О. Актуальні питання олімпійської освіти у навчально-виховному процесі учнів загальноосвітніх шкіл України (на прикладі м. Львова). /О. Вацеба, В. Юхимук //Олімпійська освіта: виховання, здоровий спосіб життя, соціальна адаптація: Матеріали континент семінару. – К., 2007.– С. 87–93.
4. Герцик М.С. Вступ до спеціальностей галузі „Фізичне виховання і спорт”: Підручник. /М.С. Герцик, О.М. Вацеба. – Харків: „ОВС”, 2005. – 240 с.
5. Олімпійці Львівщини 2012: Довідник /Укладачі: Вацеба О., Опьола Х., Майборода Ю. - Львів, Спектраль, 2012. - 19 с.
6. Ткачук В. Олімпійська освіта учнів як педагогічна проблема / В. Ткачук, Ю. Петришин, О. Вацеба., О. Гречанюк. - Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми юнацького спорту». – Херсон: ПАТ Херсонська міська друкарня, 2011. – С. 139-140.
7. Худолій О.М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: Навч. посібник. /О.М. Худолій. – Харків: «ОВС», 2007. – 406 с.
8. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. /Б.М. Шиян. – Частина 1, - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан” 2001. – 272 с.; Частина 2, - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 245с.

УДК 796.061.237(091)(477.87)

З ІСТОРІЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩЕТАРСЬКОГО КЛУБУ (до 90-ліття від дня утворення клубу)

Оксана Вацеба

Львівський державний університет фізичної культури

Анотація. Проаналізовано історію утворення й особливості діяльності одного з провідних українських спортивних клубів Галичини – Карпатського Лещетарського Клубу (КЛК) – основного осередку розвитку зимових видів спорту Західної України першої третини ХХ століття.

Ключові слова: історія фізичної культури, зимові види спорту, спортивний рух, лещетарські перегони, Західна Україна.

Аннотация. Проанализированы истории образования и особенности деятельности одного из ведущих украинских спортивных клубов Галичины - Карпатского Лещетарский Клуба (КЛК) - основной ячейки развития зимних видов спорта Западной Украине первой